

ν' ἀναλκμυβάνη τὰς ἀπολεσθείσας δυνάμεις της. Ὁ σύζυγός της, παρὰ τῇ κλίνῃ αὐτῆς στριζών τὴν κεφαλὴν, ἐσιώπα καὶ ὁ ἱερεὺς ἀκολουθῶν μετὰ συνέσεως τὰς πρώτας αὐτοῦ συνδιαλέξεις προσεπάθει ν' ἀποφύγῃ τὸ παρελθὸν καὶ περιστρέφετο εἰς τὴν ἰδέαν νέου καὶ εὐδαιμονεστεροῦ μέλλοντος.

Πράγματι, ἐντὸς ὀλίγου ἤπλωσε τὰς χεῖράς της πρὸς τὸν σύζυγον, ὅστις ἴστατο εἰσέτι ἀκίνητος καὶ σιωπηλὸς, ἀναμένων μετ' ἀγωνίας τὴν στιγμήν, καθ' ἣν αὕτη θὰ ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ πόσον οὗτος ἥλλαξε καὶ πόσον διατεθειμένος ἦτο νὰ τὴν ἀγαπήσῃ περισσώτερον. Ἠσπάθησαν, ἐνηγκαλισθῆσαν ἀναλυόμενοι εἰς δάκρυα, μὴ δυνάμενοι νὰ προφύγῃσι λέξιν, διότι ἡ στιγμή ἐκείνη δὲν ἦτο διὰ λόγου· ἔμειναν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἐνηγκαλισμένοι, ἐκχειλιζόντες σιωπηλῶς τὴν συγκίνησιν καὶ τὰ φίλτρα δι' ὧν αἱ ψυχαὶ τῶν ἐπληροῦντο.

Ὁ ἱερεὺς μετὰ προσοχῆς ἐθεώρει τὴν νεανίαν ἐκείνην, ἥτις τῷ ἐπριζένοι νέα δάκρυα, ὄχι πλέον θλίψεως ἀλλὰ χαρὰς διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ζεύγους ἐκείνου. Ἠθέλησε νὰ ἐνώσῃ μετ' αὐτοῦ τὰς ἰδεῖς τῶν πρὸς εἰν εὐσπλαγχνον τῶν τεθλιμμένων παρήγορον, εὐχαριστοῦντες αὐτὸν διὰ πᾶν ὅ,τι ἐν τῇ ἄκρᾳ ἀγνόητι καὶ συνέσει του ὑπὲρ αὐτῶν ἐπραξε.

Ἀματῇ ἡῶ, διεδόθη ἐν τῷ παλατίῳ ὅτι ὁ Κορνήλιος ἐπιστρέφων εἰς τὴν Βελάτην μὲ τὴν σύζυγον τοῦ κόμητος ἐληστεύθη ὑπὸ τεσσάρων μοχθηρῶν ὑπερασπιζόμενος τὴν ἐμπιστευθεῖσαν αὐτῷ κυρίαν, ἥτις λειποθυμήσασα ἐκ τοῦ φόβου, καὶ μείνας ἡμιθανὴς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ χωρικοὶ τινες τὴν περιθάλψαν καὶ ἐκόμισαν εἰς τὸ παλάτιον. Πάντες ἐπίστευσαν εἰς τὴν διήγησιν καὶ οὐδεὶς ἐσκέπτετο δι' ἄλλο ἢ πῶς νὰ περιθάλψῃ τὴν κακῶς διακειμένην οἰκοδέσποιαν.

Ὁ ἱερεὺς, κατόπιν θερμῶν τοῦ κόμητος παρακλήσεων, ἔμεινε τὴν ἡμέραν ἐκείνην παρὰ τῇ συζύγῳ αὐτοῦ, ἥτις τὸ ἐσπέραις ἠτύνατο ἀρκετὰ καλὰ καὶ ἠδυνήθη νὰ προσφέρῃ τὴν ἐπαύριον τῆς

εὐγνωμοσύνης της τὸν φόρον πρὸς τὸν ἄγγελον ἐκείνου, ὃν ὁ Θεὸς ἀπέστειλεν ὅπως τὴν σώσῃ.

Τὴν ἀκόλουθον ὁ κόμης ἀπέστειλεν εἰς τὴν Βρεσίαν τὸν ἀγαθὸν ἐκείνον ἱερέα, ἐνθα τὸν ἐκάλει τὸ καθήκον. Πρὶν ἢ ἀναχωρήσῃ ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου καὶ ἐγκαταλείψῃ τὸ ζεῦγος ἐκεῖνο ἡλόγησεν ἃ νέου τὴν ἐνώσιν του, ὡς ἂν ἦτο ἡ πρώτη τῆς ἐνώσεως τῶν ἡμέρᾳ· ἡλόγησε δ' αὐτοὺς νὰ λησμονήσωσι τὸ ὀλέθριον παρελθὸν ἐπὶ τῇ ἐλπίδι αἰσιωτέρου καὶ εὐδαιμονεστεροῦ μέλλοντος.

Ἀφοῦ ἐπεράτωσε τὰς ἐν Βρεσίᾳ ὑποθέσεις του ὁ ἱερεὺς ἐντὸς εἴκοσιν ἡμερῶν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ἐν Μεδιολά οἱ μονὴν του, διήλθε δὲ διὰ τῆς Βελάτης ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν κόμησιν ὡς τῇ εἶχε ὑποσχεθῇ. Ἡῦρεν αὐτὴν ἀνακτήσασαν τὴν υἱεὶάν της· τὰ ῥόδα ἐπέστρεψαν ἤδη εἰς τὰς παρειάς της καὶ ὑπὸ φοικτοῦ μαρτυρίου πελιδνωθεῖσα, ἡ μελανὴ κόμητις ἀνέλαβε τὴν ἀπολεσθεῖσαν λαμπρότητα, οἱ ὑπὸ τοσοῦτον δακρύων κοιλωθέντες αὐτῆς ὀφθαλμοὶ ἀνέλαβον τὴν ζωηρότητά των καὶ τὸ ὅλον πρόσωπον τῆς νέας κομῆσεως ἀνέκτισεν ὅλην ἐκείνην τὴν θελκτικὴν λαμπρότητα, ἣν οὕτω ζωηρῶς μᾶς περιέγραψεν ὁ κόμης. Εἰς τὴν τερπνὴν ἐκείνην ἀγροτικὴν οἰκίαν ἐπανήλθεν ὁ ἀπολεσθεῖσα χαρὰ καὶ εὐθυμία, εἰς δὲ τὸν κῆπον ἡ καλλιέργεια καὶ τὰ ἄνθη.

(Ἐκ τοῦ ἰταλικῆ).

I. Σ. ΜΑΝΕΣΣΗΣ.

ΕΓΚΛΗΜΑ

ΕΞ ΑΚΟΓΣΙΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

(Συνέχ. καὶ τέλος· 83α φολ. λέ.)

Τὸ δωμάτιον τῆς Μαρίας ἐν ᾧ ἐκεῖνο ματο καὶ ἡ μικρὰ ἀδελφὴ της Ἐλένη ἐκεῖτο εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς οἰκίας, τὰ δὲ παράθυρα αὐτοῦ παρεῖχον τὴν θέαν εἰς

τινα αὐλὴν, περίξ τῆς οἰκίας ὑπάρχον ἄλλων οἰκίων αὐταὶ ἦ καὶ τοῖχοι οἰκίων. Ὁ Κάρολος δι' ἐνός γοργοῦ βλεμματος κατεμέτρησε τὸ ἀπὸ τοῦ πραθύρου ἕως τῆς αὐλῆς ὕψος καὶ πλάτος ἠννόησεν ὅτι δὲν ἦτο εὐκόλος ἡ πτώσις του· ἄλλως τε, καὶ ἂν αὕτη ἤλελεν ἐπιτευχθῇ, ὥρσειεν ὅπως σωθῇ τοῦ ἐπικειμένου κινδύνου, νὰ καταβῇ εἰς τινα τῶν γειτνιαζουσῶν ἐκείνων οἰκίων, τοῦθ' ὅπερ ἤλελε δώσει ἀρρομὴν εἰς τὰς κακὰς γλώσσας, ἔπως δικαίῳσι τὸ δυνάμει τῆς ὑπ' αὐτοῦ λατρευομένης γυναικός. Ἐκλίνε λοιπὸν τὴν κεφαλὴν, ὡς τὸ φθινοπωρινὸν ῥόδον, καὶ περιέμενε βυβαίνων τὴν τιμωρίαν τῆς παρατόλμου ἐκείνης συνεντελέσει, ὅτε ἡ Μαρία, ἡ μιθυῆς ἐκ τοῦ φόβου τῆς ἐπικειμένης συμφορᾶς, ἤρξατο νὰ κλαίῃ, ἅμα ἐννοήσας τὸν παντελὴ ἀπελπισμὸν τοῦ Καρόλου. Ἀλλ' αἶψης, ὡς ὑπὸ τινος εὐτυχοῦς ἰδέας καταληρθεῖσα καὶ αἰσθανθεῖσα τὴν ἀνάγκην τῆς ταχείας θεραπείας τοῦ κακοῦ, ἠγέρθη καὶ χωρὶς οὐδόλως νὰ πιστεῖν τῷ Καρόλῳ τὸν λόγον, ὥρμησεν, ἔκπρᾳ ὡς χρυσάλλῃ, πρὸς τινα μεγάλην ἱματιοθήκην, κειμένην ἐντός τοῦ αὐτοῦ δωματίου καὶ πλήρη οὕσαν ἐσθῆτων καὶ παντοίων ἄλλων φορεμάτων. Θύρας δὲ βρημάτων, ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν ἀκουομένων σφοδρτέρων, καθὼ διέκλυον πρὸς τὸ δωμάτιον τῆς Μαρίας, ἠνάγκασεν αὐτὴν ἔτι μάλλον νὰ σπεύσῃ ν' ἀνοίξῃ τὴν ἱματιοθήκην ἐκείνην καὶ διὰ νεύματος τῆς χειρὸς της, ὑπεμφαίνοντος τυφλὴν καὶ ταχεῖαν ὑπακοήν, νὰ καταδείξῃ τῷ φίλῳ της τὸ ἀπὸ τῆς ἐπερχομένης σφοδρᾶς καταγίγδο· ἀσφαλὲς καὶ τελευταῖον καταφύγιον, ἐν ᾧ οὗτος μετὰ σπουδῆς ἅλα καὶ χαρᾶς εἰσῆλθε. Τούτου γενομένου ἐν ῥιπῇ ὀρθότατου, ἡ Μαρία ἐκείδασε τὴν ἱματιοθήκην καὶ ἔρριψε μετὰ στεναγμοῦ τὴν κλειδὸν ἐν τῷ θυλακίῳ αὐτῆς, οἶνει σπρραγίζουσα τὸν λίθινον τέρου προφυλλοῦ νεωστὶ ἀνορυχέντος· εἶτα δὲ ἔσπευσε ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν, κρουμένην ὑπὸ τῆς ἀδελφῆς της, ἀφοῦ πρῶτον ὅταν

οἶόν τε διηυθέτησε διὰ τῶν δύο ἀδελφῶν χειρῶν της τὴν κόμην, ῥίψασα αὐτὴν πρὸς τὰ ὀπίσω, ἵνα μὴ παράσχη ὑπονοίας τῇ ἀδελφῇ της ἢ καὶ ἄλλῳ τινί, δυνάμενας νὰ ἀπολέσωσιν αὐτὴν τε καὶ τὸν ἐν τῇ ἱματιοθήκῃ κρυβέντα. Ἀληθῶς, καίτοι φύτει δειλὴ, ἡ Μαρία κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐπεδείξατο οὐ μικρὰν γενναϊότητα· διότι, ἐκτός τοῦ ὅτι αὕτη ἡ συνέντευξις καταδείκνυσιν τοῦς λόγους μας ἀληθεῖς, ἡ στιγμή ἐκείνη, καθ' ἣν ἐκοῦσα ἄκουσα ὥρσειε νὰ προσποιηθῇ φαιδρότητα, νὰ παρουσιασθῇ ἀτάραχος εἰς τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ της, καίτοι μυρίαφόβοι κατέτρυχον τὸ πνεῦμά της, ἀπῆτει, ἂν οὐχὶ ὑπεράνθρωπον, τοῦλάχιστον ἀνδρικὴν τόλμην, ἀπῆτει ἥθος ἀληθοῦς καὶ δυναμικοῦ ἡθοιοῦ, τοῦθ' ὅπερ πᾶς ἄλλος δύναται κατὰ τὸ μάλλον ἢ ἥττον νὰ υποκριθῇ, ἢ εἰσοσκηθῇ νέα, ἥ; ἡ εὐθιχτος καρδίᾳ δὲν ἀντέχει εὐκόλως εἰς παρομύρας παγχαλέπους περιπτώσεις. Ἀλλ' οὐχ ἥττον μεγάλως ὠφέληται αὐτὴν καὶ ἡ ἀπὸ πρώτης γνωστῆ ἀδελφότητός της, εἰς ἣν οἱ τε γονεῖς καὶ ἡ ἀδελφὴ της ἀπέδωκαν τὴν ὀχρότητα τοῦ προσώπου της.

Ἀλλ' ἀφοῦ διεσκεδάσθησαν ἐπαυθὺν οἱ φόβοι τῆς ἐπ' ἀνακαλύψεως, εἰς ᾧ κατὰ πολὺ συνέτειναν ἡ τε ἀγγέλου καὶ ἡ περὶ τὰ τοιαῦτα ἐξιδιασμένη ἐκνότης καὶ ἐχεμύθεια τῆς Σοφίας, ἐπὶ εἰκοσιν ὅλα ἔτη ὑπηρετοῦσας ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ καὶ κατὰ συνέπειαν ἀγαπῶσας τὰς δύο ἀδελφάς, ὡς ἴδια τέκνα, καθὼ γεννηθείσας, ὡς ἔλεγεν, εἰς τὰς χεῖρας της, ἡ καρδίᾳ τῆς ἀτυχοῦς Μαρίας κατεδρακνίζετο ὑπὸ ἄλλου εἶδους φόβου, ὑπὸ ἀπαισίου τινὸς πρᾶσισθήματος. Πῶς καὶ διατί ἡ ὑπόψις τοῦ θανάτου ἀνέσκιεν εἰς τὴν κεφαλὴν της; Οὐδ' αὐτὴ ἠννόει. Ὅταν ἐπίκηται συμφορὰ τις, ἀγνωστοῦ δικαίῳ νόου μας, ὥστε γινώσκων τοῦτο, στρέφει τὸ βλέμμα πρὸς τὸ παρελθόν, οἶνει θέλων, ἀναμνησκόμενος τούτου, νὰ δοκιμάσῃ ὑστάτας τινὰς στιγμὰς ἡδύτητος. Καὶ ἡ δυστυχὴς Μαρία, καίτοι κατατεθλιμμένη, εὐ-

φορσύνω; ἐνεθιμείτο τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καθ' ἣν ἡ ψυχὴ τῆς ἡσθάνθη τὸ αὐτὸ αἰσθημα, ὅπερ καὶ ἡ τοῦ Κερρόλου. Ναὶ μὲν ἦτο, ὡς εἵπομεν, κατατεθλιμμένη, ἀλλὰ μᾶλλον τὸν νοῦν ἢ τὴν καρδίαν ἡσθάνετο καταβεβλημένον, διότι προσεπάθει διὰ τοῦ νοῦς τῆς νῆ εὖρη θεραπευτικώτερὰ μέσα τοῦ ἐπισυμβάντος κκεῖ, ἐνῶ ἡ καρδία τῆς ἐγνώριζεν ὅτι ἡγαπήτο. 'Ὡς τολμηρὸς περιηγητής, ὅστις, ἀναβαίνων ἐναγώνιος ὅρος ἀπὸ τομον, καταπονεῖται καὶ αἰσθάνεται τρέμοντα τοὺς πόδας, οὕτω καὶ αὐτὴ, καίπερ μὴ ὁδοιπορήσασα, ἡσθάνετο ἑαυτὴν καταβεβλημένην καὶ τὰς κνήμας αὐτῆς ἐξησθενημένας. Ναὶ μὲν εἶχε μείνει ὅπως ἐπλάσεν αὐτὴν ὁ Θεὸς, προστηνὴς, ὀλγαρχὴς, ταπεινὴ, ἀγαπῶσα ἐκείνους, οἵτινες τὴν ἡγάπων, ζήτωσα μᾶλλον τὴν σκιάν καὶ περιορίζουσα πάντοτε τοὺς πότους τῆς εἰς πράγματα, ὧν τὴν ἐπίτευξιν εὐκόλως ἐδύνατο νὰ ἐλπίσῃ ἡ καρδία τῆς, οὐχ ἦσαν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ δέκα ἔτη τῆς ζωῆς τῆς εὐχαρίστως θὰ εἰδίδεν ἂν ἤθελε γεννηθῇ βασιλείσασα δικτάστουσα τοὺς περὶ αὐτὴν καὶ δι' ἐνὸς νεύματός τῆς κατορθοῦσα νὰ ὑπακούηται ὑπὸ πάντων ἢ ἂν θεόπνευστός τις χεῖρ, οὐρανία τις ἐμπνευσις ἐδύνατο νὰ ἐξαγάγῃ αὐτὴν τῆς ἀμηχανίας, ἐν ἣ εὐρίσκειτο. Ἀλλὰ, δυστυχῶς, αἱ ἡμέραι ἐκείναι δὲν ἦσαν ἡμέραι θαυμάτων, καὶ ἡ Μαρία εὐκόλως ἠγνόησεν ὅτι εἰς αὐτὴν καὶ μόνην ἀπέκειτο νὰ διεξαγάγῃ τὴν ὑπόβρεσιν κατ' εὐχὴν, συμβοηθούσης πρὸς τοῦτο καὶ τῆς Σοφίας. Ἀλλ' ἐδύνατο ἄρα γε νὰ ἐπιτύχῃ εὐκόλως, τούτου, ἀφοῦ ἐν τῷ δωματίῳ ἐκείνῳ, ἐν τῇ αὐτῇ κλίνῃ κοιμᾶτο, ὡς εἵπομεν, καὶ ἡ Ἑλένη; Ναὶ μὲν ἐδύνατο νὰ κατορθώσῃ ὥστε τὴν νύκτα, ἐνῶ ὅλοι θὰ ἐκοιμῶντο, νὰ ἀνοίξῃ τὴν ἱματιοθήκην, εἶτα δέ, τῇ βοηθείᾳ τῆς Σοφίας, καὶ τὴν θύραν τῆς οἰκίας καὶ οὕτω νὰ ἀπέλθῃ ὁ ἐν τῇ κατηραμένη ἐκείνῃ ἱματιοθήκῃ καταφυγὼν ἐραστής, ἀλλ' ἐφοβείτο, ὡς εἵπομεν, διὰ τὴν ζωὴν του, ἐφοβείτο μὴ πάθῃ ἐξ

ἀσφυξίας ὁ λατρουόμενος νεανίας. Ἀλλὰ, τε, καὶ τῆς διὰ νυκτὸς φυγῆς ἐπιτυχανομένης ἄνευ οὐδενὸς κινδύνου τῆς ζωῆς τοῦ Κερρόλου, ἀναρῶν νέον ὄλως ἐμπόδιον, μέγα, τρομαρὸν, φρικῶδες ἐμπόδιον. Ἡ Ἑλένη μετὰ τὸ δαῖπνον ἡσθάνθη ἑαυτὴν ψυχούσαν, οἱ δὲ γονεῖς τῆς ἠνάγκαζαν αὐτὴν νὰ κατακλιθῇ ἐνωρίτερον τοῦ συνήθους. Ἀλλὰ, μόλις κατεκλίθη, καὶ σφοδρὸς πυρετὸς κατέλαβεν αὐτὴν, προσενήσας αὐτῇ ἀγωνίας καὶ παραλογισμούς. Ὁ γέρον πατήρ τῆς ἐσπευσεν νὰ φέρῃ τὸν ἱατρὸν, αἱ δὲ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀπομείνασαι γυναῖκες ἐκάθηντο παρὰ τὴν κλίνην τῆς ἀσθενοῦς σιωπῶσαι καὶ ἀκίνητοι· μόνον ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἠκούετο ὁ στεναγμὸς τῆς μητρὸς τῆς Μαρίας, καθορώτης σφοδρυνόμενον ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν, τὸν πυρετὸν καὶ τὸ ψυχὸς τῆς ἀσθενοῦς, ἥς τὴν κεφαλὴν ἐκράτει εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ἡ Μαρίας. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς δυστυχοῦς ταύτης κόρης, καταρωμένης τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἐγεννήθη, ἦσαν πλήρεις δακρύων, ἡ δὲ καρδία τῆς ἐπὶ τοσοῦτον ἐφάινετο καταπεπιεσμένη, ὥστε, ὁσάκις ἐστέναζεν, ὁ στεναγμὸς τῆς δὲν ἦτο κοινὸς στεναγμὸς, ἀλλ' ἐξήρχετο ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς ὥστε μέγα βᾶρος ἀφαιρῶν ἀπὸ τῶν στηθῶν τῆς, ὡς ὑπομονητικὸν ζῶον, ὅπερ καταπονθῆναι ὑπὸ τοῦ βάρους τοῦ φορτίου του, ἀφίνει ὕστατον, ἀλλὰ ἐκθύ, στεναγμὸν, ἅμα αἰσθανθῇ ἑαυτὸ ἐλευθέρον. Καὶ ὅντως ἡ θέσις τῆς Μαρίας ἦτο λίαν δεινὴ. Ἐκκλινεν, ἀλλ' οὐδ' αὐτὴ ἐγνώριζε διατί, καὶ διὰ τίνα. Διατί νὰ κλαύσῃ διὰ τὴν ἀδελφὴν τῆς, ἥτις πιθανὸν νὰ ἐκτρέφετο, ἐνῶ ἐν τῷ αὐτῷ ἐκείνῳ δωματίῳ ὑπῆρχεν ἕτερον θνήσκον ἀνάγκην πλείονος βοηθείας καὶ συνδρομῆς ἢ ἡ ἀδελφὴ τῆς καὶ ἴσως, ἴσως ἀποθνήσκον ἐνεκα αὐτῆς; Ἀλλὰ πάλιν νὰ μὴ κλαύσῃ διὰ τὴν ἀδελφὴν τῆς, ἥτις, τίς οἶδε, πιθανὸν νὰ ἀπέθνησκε, καὶ νὰ κλαύσῃ διὰ τὸν ἐραστὴν τῆς; Ἄν πολὺ λάκεις τὰ ἐναντία συνέρχωνται, δὲν πρέπει διὰ τοῦτο νὰ παραβλεπῶνται καὶ τὰ ὅμοια. Ἐν τῷ αὐτῷ ἐκείνῳ δωματίῳ

ἔπασχον μὲν δύο ὄντα, ἀλλ' ἐξ ἀντιθέ-
των, ἐξ ὧτος ἀνομοίων ἀσθενειῶν· τὸ
μὲν ἡσθάνετο ψυχρὸς ὑπερβολικόν, τὸ δὲ
ζέσταιν ἀνυπόφορον· τοῦ μὲν τὸ πρῶτω-
πον περιέδρεχεν ἰδρώς ψυχρὸς, τοῦ δὲ θερ-
μός. Ὅποια παράδοξος ἀντίθεσις!

Ἐν τούτοις, ὁ πυρετὸς τῆς Ἑλένης
ἐπὶ τσοῦτον ἠύξησεν, ὥστε ὁ ἱατρὸς,
ὅστις εἶχεν ἥδη ἑλθεισπουδαίως ἐφοβή-
θη διὰ τὴν ζωὴν τῆς, ἀναγνωρίσας μάλ-
ιστα διάφορα σπουδαῖα συμπτώματα.
Ἀπ' ἧς ὥρας ἔπεσεν ἀσθενὴς ἡ Ἑλένη
οἱ γονεῖς αὐτῆς ἔκλαιον, ἡ δὲ Σοφία εὐ-
σάχετο καὶ ἐξήρχετο, σφογγίζουσα τοὺς
ὀρθακμοὺς καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ρί-
πτουσα ἐναλλάξ βλέμμα ἐπὶ τῆς κατη-
ραμένης ἐκείνης ἱματιοθήκης καὶ ἐπὶ τῆς
Μαρίας, ἥς ἡ θέσις ἦτο ἀληθῶς ἀξιοδά-
κρυτος. Περὶ τὴν χαραυγὴν ὁ ἱατρὸς ἐν-
τελῶς ἀπηλπίσθη καὶ ἀπῆλθεν, ἔχων
τὴν καρδίαν συντετριμμένην. Οἱ γονεῖς
τῆς ἀσθενοῦς ἠθέλησαν νὰ ἐξαντλήσω-
σι πάντα τὰ μέσ'· ἔφερον παρὰ τὴν
κλίνην τῆς ἀσθενοῦς τὴν χεῖρα τοῦ Ἀ-
γίου Διονυσίου καὶ μετέλαβον αὐτὴν
τῶν ἀχράντων μυστηρίων, ἀλλὰ τὴν
αὐγὴν παρέδωκε τὸ πνεῦμα. Οἱ συνελ-
θόντες τῆς οἰκογενείας συγγενεῖς ἠναγ-
κίσθησαν νὰ ἀπομακρύνωσιν ἀπὸ τοῦ
δωματίου ἐκείνου τοὺς γονεῖς τῆς δυ-
στυχοῦς Ἑλένης καὶ νὰ μεταφέρωσι τὴν
Μαρίαν εἰς ἰδιαιτέρον δωμάτιον, διότι
ἦτο ὡς κεκρυμμένη. Ἀλλ' ἐν τῷ
δωματίῳ ἐκείνῳ, ἐν ᾧ ἀπὸ καιροῦ εἰς
καιρὸν εἰσῆρχετο ἡ πολυτίμος Σοφία,
προνοοῦσα περὶ τῆς νέας κυρίας τῆς, ἡ
Μαρία ἀπελπίς ἐρρίφη ἐπὶ τινος ἀνα-
κλίντρον, μὴ ἔχουσα τὴν δύναμιν οὐδὲ
νὰ ἐγερθῇ, οὐδὲ νὰ κινηθῇ, οὐδὲ κἂν νὰ
σκεφθῇ. Τὰ δάκρυα κατέπνιγον τὴν τα-
λαίπωρον νεάνιδά καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐ-
βυθίσθη εἰς εἰδός τι ληθάργου, ὁμοίου
πρὸς τὸν θάνατον. Ἀγνοοῦμεν ἂν ἐκοι-
μάτο ἢ ὠνειρεύετο, ἀλλὰ βεβαίως θά
εὕρισκετο εἰς μίαν τῶν στιγμῶν ἐκεί-
νων, καθ' ἃς ἡ κατάπονος ψυχὴ, καίτοι
κατεσπαράγμένη καὶ αἰμάσσουσα, ἐκ-
ζητεῖ εὐκαιρίαν τινὰ ὅπως ἀναπαυθῇ

ἐπ' ὀλίγον. Ἦτο, ὡς εἵπομεν, ἡ ὥρα,
καθ' ἣν ἡ νύξ εἶχεν ἀρχίσει νὰ ἐξυπνᾷ,
καὶ νὰ ἐγείρῃ τὸν μέλανα καὶ σκοτεινόν
πέπλον τῆς, ὑπὸ τὸν ὅποιον εἶχε κε-
κρυμμένην τὴν θεσπεσίαν καὶ ἀκτινοβό-
λον τοῦ κόσμου παρθένον, τὴν αἰγὴν ῥέ-
ρουσαν περὶ τὴν κεφαλὴν τὸν πορφύρου
αὐτῆς στέφανον.

Ἦρα γλυκεῖά τῆς χαραυγῆς, ποῦ ἡ φύσις θαλάσ-
(μένει

ἄνθη καὶ φύλλα καὶ κλαδιά,

χαρὰς ἐκείνην τὴν καρδίαν

ποῦ δὲν τὴν δένουν πόνοι...

Ἀλλὰ τὴν καρδίαν τῆς Μαρίας ἔδε-
ρον, κατεσπάρασσον πόνοι ὀδυνηροὶ καὶ
ἀνήμεστοι, οἵτινες, ἀφοῦ καὶ τὸ τε-
λευταῖον αὐτῆς δάκρυ ἐξήντησαν, κα-
τεβύθισαν αὐτὴν εἰς ἀκινησίαν καὶ παν-
τελῇ ἀνακισθησίαν, ἐνῷ, εἴπερ ποτὲ,
ἡ δυστυχὴς κόρη ἔπρεπε νὰ ἐργα-
σθῇ μετὰ δραστηριότητος καὶ ἐνεργείας.
Ἀλλὰ χελιδὼν τις, στάσα ἐξώθεν τοῦ
παραθύρου τοῦ δωματίου, ἐν ᾧ εὕρι-
σκετο, ἤρξατο κατὰ τὴν στιγμὴν ἐ-
κείνην τοῦ πρῶτον τοῦ ὕμνου, οἶον ἐ-
θέλουσα διὰ τῶν μελωδικῶν τερετισμῶ-
ν τῆς νὰ ἐξυπνίσῃ τὴν κοιμωμένην
νεάνίδα, προνοοῦσα μὴ καταλάβῃ αὐτὴν
ἡ ἡμέρα τέλεον ἀπροπάρσκεινον εἰς τὰ
μέγα καὶ σπουδαῖον ἐγχείρημα, οἷτινες
ἔπρεπε νὰ ἐπιληφθῇ. Καὶ πραγματικῶς
ἤγειρε τὴν ἀβρὰν κεφαλὴν τῆς καὶ ἔθε-
το τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου, ὥστε ἀ-
ναζητοῦσα τὸ ἀπολεσθὲν λογικόν τῆς.
Εὐτυχῶς δὲν ἐβράδυνε νὰ συνέλθῃ εἰς
ἐαυτὴν καὶ νὰ κατανοήσῃ τὸ μέγεθος
τῆς συμφορᾶς τῆς. Ἀλλ' οὐχ ἦττον ἡ
δυστυχὴς κόρη ἐνόησεν ὅτι δὲν ἔπρεπε
νὰ χρονοτριβῇ ἀναλυομένη εἰς μάταια
καὶ ἀνωφελῆ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς ἀδελ-
φῆς τῆς δάκρυα, ἀλλ' ὅτι ὤφειλε νὰ ἐ-
πιζητήσῃ τὰ μέτα περὶ τῆς σωτηρίας
τοῦ Καρόλου. Ἠγέρθη καὶ διηυθύνθη ἀ-
κροποδητὶ πρὸς τὴν θύραν, ἀγνοοῦσα
καὶ αὐτὴ τί ἤθελε νὰ πράξῃ. Ἦκουεν ἀ-
διάκοπα καὶ ἐπαλειημμένα βήματα εἰς
τὰ παρακείμενα δωμάτια, ἤκουε φωνάς,

Ομήνους, οίμωγας, καὶ ἡ καρδία τῆς συνετρίβετο καὶ δὲν ἐτόλμα ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν. Ἐν τοιαύτῃ ἀμηχανίᾳ εὐρισκόμενη, εἶδεν ἀνοιγομένην τὴν θύραν καὶ ἐνώπιον αὐτῆς παρουσιαζομένην τὴν Σοφίαν, ἐρυθροῦ ἔχουσαν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ πρόσωπον ὠχρότατον.

— Σοφία μου, ἀγαπητή μου Σοφία, σῶσον με, σῶσον τὸν . . . ὑπετονθόρισεν ἡ δυστυχὴς Μαρία καὶ ἔπεσεν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Σοφίας, διακοπτομένη ὑπὸ λυγμῶν.

Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ Σοφία δὲν ἐδύνατο νὰ κρατήσῃ ἑαυτῆς· οὐχ ἤττον, ἀναλαβοῦσα ταχέως τὸ θάρος της καὶ θέλουσα νὰ φανῇ χρήσιμος τῇ Μαρίᾳ κατὰ τὰς κρίσεις ἐκείνας στιγμῆς,

— Ὅ, τι ἐγείνεν ἐγείνεν, εἶπε θωπούουσα τὴν κόμην τῆς νέας· κόρης ἐκείνη ἀπέθανε πλέον, πρέπει νὰ σώσωμεν . . . Διεκόπη· δὲν ἐτόλμα νὰ τελειώσῃ τὸν λόγον της.

— Ἀκολουθεῖ μοι, προσέθηκε μετὰ τινα σκέψιν ἡ Μαρία μετὰ τόνου ἀποφασιστικοῦ.

Καὶ ἡ νέα κόρη ἠγέρθη καὶ διηυθύνθη πρὸς τὴν θύραν ἀκολουθουμένη ὑπὸ τῆς Σοφίας. Διέβησαν ἀκροποδῆτι μικρόν τινα σκοτεινὸν διάδρομον καὶ κατώρθωσαν, χωρὶς νὰ ἐννοηθῶσι, νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ δωμάτιον, ἐν ᾧ ἔκειτο ἡ νεκρά. Ἡ Μαρία ἐπλησίασε πρὸς τὴν κλίνην, ἀπὸ ἐκλείσεν ἔσωθεν τὴν θύραν διὰ μοχλοῦ, καὶ δακρύουσα ἠσπάσθη τὴν νεκρὰν εἰς τὸ μέτωπον ψιθυρίζουσα ταπεινῇ τῇ φωνῇ·

— Συγγνώμην, ἀδελφὴ μου, συγγνώμην.

Εἶτα, ἀναλαβοῦσα ὕστα· τῇ ἀπέμεινον δυνάμεις, ἔτρεξε πρὸς τὴν ἱματιοθήκην, ἐξαγαγοῦσα μετὰ σπουδῆς τὴν κλεῖδα ἐκ τοῦ θυλακίου της. Ἡ στιγμὴ ἐκείνη ἦτο φοβερά· αἱ καρδίαι τῶν δύο ἐκείνων γυναικῶν ἐπαλλοῦν θανάως. Ἐπὶ τέλους ἡ Μαρία ἠνέωξε τὴν ἱματιοθήκην καὶ ὁ Κάρλος εὐρέθη ἐν αὐτῇ νεκρός. Ὁ δυστυχὴς εἶχε παθεῖ ἐξ ἀρρυθμίας· προδότης γ' ἀποθανῇ

μᾶλλον ἢ νὰ διακινδυνεύσῃ τὴν ὑπόληψιν ἐκείνης, ἣν ἐπὶ τῆς γῆς ἠγάπησε. Εἰς τὴν θέαν ἐκείνην ἡ Μαρία ἔμεινεν ἀκίνητος. Εἰς τὰς μεγάλας καὶ ἐπανελημμένας δυστυχίας καταντῶμεν σχεδὸν εἰς ἀναισθησίαν· δὲν ἔχομεν τὴν δύναμιν οὐδὲ νὰ κλαύσωμεν, ἐπὶ τοσούτου ἡ καρδία μας εἶνε συνετριμμένη.

Ἡ Σοφία ἐπανεθήκε τὸ πτώμα ἐν τῇ ἱματιοθήκῃ, ἐκλείδωσεν αὐτὴν καὶ ἔλαβεν αὐτὴ τὴν κλεῖδα· εἶτα, ἀνεγείρασα τὴν Μαρίαν, ἀκίνητην καθήμενην ἐπὶ τινος ἑδρας,

— Ἀφες τὴν ὑπόθεσιν εἰς ἐμέ, τῇ εἶπε· τώρα πρέπει νὰ ἀναχωρήσωμεν.

— Ναί, ναί, ἐπανελάβε καγχάζουσα ἡ Μαρία, ἃς φύγωμεν. Τί χορά! θὰ ὑπάγωμεν νὰ τὸν εὐρωμεν . . . Ὁ! ναί, ναί, καὶ θὰ τοῦ ζητήσω συγγνώμην.

Ἡ καρδία τῆς Σοφίας κατενύγη καὶ ἀπέκρυψε τὰ πληρώσαντα τοὺς ὀφθαλμούς της δάκρυα ἐπὶ τῇ νέᾳ ταύτῃ συμφορᾷ· εἶτα δὲ, ἐπιβολουσα αὐτῇ σιγὴν, τὴν ἔστρεψεν ἐκτὸς τοῦ δωματίου.

Ἡ ὀλίγη διπλωματία, ἣτις ἐνυπάρχει καὶ εἰς τῶν ἀθωοτέρων γυναικῶν τὰς καρδίας, ὑπηγόρευσε τῇ Σοφίᾳ τὰ μέτρα, δι' ὧν προσελήφθη ἡ ἀνακάλυψις τοῦ πτώματος τοῦ Καρόλου. Ἀπὸ ἐγένετο ἡ ἐκφορὰ τοῦ λειψάνου καὶ ἀπὸ θετικῶς ἐβεβαιώθη ὅτι αἱ περὶ φρενίτιδος τῆς Μαρίας φόβου της διεσκεδάσθησαν, διότι ἱκανὰ συμπτώματα τοιαύτης ἀσθενείας δὲν παρείχε, κατέλιπε τὴν οἰκίαν, ἐθελοῖα οὕσα ὅτι θὰ ἔμεινεν ἀπαρτήρητος, πολλῶν συγγενῶν καὶ φίλων συνελθόντων πρὸς παραγορίαν τῶν τεθλιμμένων γονέων. Ἀλλὰ πρὶν ἢ ἐξέλθῃ τῆς οἰκίας, χωρὶς νὰ εἴπῃ τι εἰς τὴν Μαρίαν, διηυθύνθη εἰς τὸ δωμάτιον, ἐν ᾧ ἦτο τὸ πτώμα τοῦ Καρόλου καὶ εἰς τὸ ὁποῖον οὐδεὶς πλέον εἰσῆρχετο ἀπὸ τῆς ἐκφορᾶς τοῦ λειψάνου. Ἀπὸ ἐκλείσεν ἀσφαλῶς τὴν θύραν, ἠνέωξε τὴν ἱματιοθήκην καὶ μικρὰ τις ἀποφορὰ ἡ νάγκασεν αὐτὴν νὰ ὑποχωρήσῃ. Ὡς ἄξιτος καὶ εὐτολμος μαχητὴς, ἔστις, ἀπὸ προφυλάξῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τῆς σφαίρας

τοῦ ἔχθρου ὁρμῇ λυσσαλέας κατ' αὐτοῦ, ἐν-
 τιμετωπίζων πάντα κίνδυνον, οὕτω καὶ ἡ
 Σοφία ὠπισθοχώρησε μὲν καὶ ἔτρεξε ν'
 ἀντίξῃ τὰ παράθυρα ὅπως ἀρήσῃ ἐλευθε-
 ραν τὴν δίοδον εἰς τὸν καθαρὸν καὶ ἐλευ-
 θερον ἀέρα νὰ εἰσέλθῃ ἐν τῇ ἱματιοθή-
 κῃ, ἀλλὰ, τοῦτου γενομένου, διηυθύνθη
 καὶ πάλιν σπερρῶ τῷ ποδὶ πρὸς τὴν ἱ-
 ματιοθήκην καὶ ἔστη πρὸ τοῦ πτώμα-
 τος τοῦ Καρόλου, σκεπτομένη καὶ τρί-
 βουσα διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς τὸ μέτω-
 πον. Ἡ γυνὴ ἐκείνη ἐφαίνετο ὅτι
 δὲν εἶχεν εἰσέτι λάβει οὐδεμίαν ὀριστι-
 κὴν ἀπόφασιν. Ὁ νοῦς της ἐσκοτιζέτο,
 ἡ δὲ καρδία της ἐπάλλε σφοδρῶς. Ἡ-
 σθάνετο μὲν ὅτι εἶχε καθήκον νὰ σώσῃ
 τὴν Μαρίαν ἀπὸ τῶν ἐρευνῶν τῆς δικα-
 στικῆς ἀρχῆς καὶ ἐπομένως ἀπὸ τοῦ
 αἵσχους καὶ τῆς ἀτιμίας, ἀλλ' οὐδὲν
 ᾔσταν ἡ θάνατο ὅτι ἦτο ἀνάγκη νὰ σώ-
 σῃ καὶ αὐτὴν ἀπὸ τῶν αὐτῶν συμφορῶν,
 ἀπὸ τῆς αὐτῆς ποινῆς, τῆς δικαστικῆς
 ἀρχῆς, διηυκμένης, καὶ δικαίως, νὰ θεω-
 ρήσῃ αὐτὴν ὡς συνένοχον καὶ συνεργόν
 τῆς Μαρίας. Καίτοι λοιπὸν ἤθελε νὰ σώσῃ
 τὴν Μαρίαν ἀπὸ τῆς ἐπικειμένης συμφορᾶς,
 οὐχ ἥπτον ἐργάζετο καὶ κατεβασάνιζε
 τὸν νοῦν της νὰ ἐξεύρῃ ἀσφαλὴ τῆς σω-
 τηρίας μέσα, ὡς μὴ προκειμένου μόνον
 περὶ τῆς σωτηρίας ἐκείνης, ἀλλὰ καὶ
 περὶ αὐτῆς τῆς ἰδίας. Ἀφοῦ ἐπὶ πολὺ
 ἐσκέφθη καὶ παρατήρησε τὸ πτώμα τοῦ
 Καρόλου μετὰ βλέμματος, οὐχὶ πλέον
 ὑπερβαίνοντος οἴκτου ἢ λύπης, ἀλλ' ἐ-
 φεύρεσιν καὶ ἀνακάλυψιν τρόπων ἢ ἐ-
 ξόδων ἰδέας τινός, ἔστω καὶ σατυρι-
 κῆς, ἐκτύπησε διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς τὸ
 μέτωπον καὶ ἐψιθύρισε·

— Τί ζῶν εἶμαι!

Καὶ αὐθόρῃ ἐκλείδωσε τὴν ἱματιο-
 θήκην καὶ ἐξῆλθε τοῦ δωματίου ἐκεί-
 νου.

Πρέπει δὲ νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ
 Σοφία, καίτοι εἶδαμεν αὐτὴν προηγου-
 μένης κλαίουσας καὶ θλιβῶ, ἔπαι ἐπὶ τῷ
 θανάτῳ τῆς Ἑλένης, δὲν ἐκείνητος καρ-
 δίαν εἶχε ἐκείνων, αἵτινες εὐκόλως συγ-
 κινεῖται καὶ μιλᾷσονται. Ἦτο ἐν

τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, οἵτινες δὲν
 πράττουσι τὸ κακὸν, διότι δὲν δύ-
 νανται, ἢ διότι ὁ κύκλος των, ἡ κοί-
 νωνία, ἐν ᾗ ζῶσι, δὲν παρέχουσιν αὐ-
 ταῖς τὸ πρὸς τοῦτο ἀναγκαῖον ὠθητικὸν
 αἷτιον. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἡ Σοφία ἦτο
 ὡς τὸ πτηνὸν ἐκεῖνο, ὅπερ, περιωρισμέ-
 νον ἐντὸς κλωβοῦ, οὐδ' ἵπταται οὐδὲ κιν-
 εῖται τὴν περιποιομένην αὐτὴ χεῖρα, ἀλλ'
 ὁμῶς ἀνοίχ' ἡ αὐτῇ ἡ θύρα τοῦ κλωβοῦ
 ἀμέσως γίνεται ἄφαντον, ἵπταται καὶ
 καθίσταται ἄγριον.

Δὲν περῆλθον πέντε λεπτὰ ἀπὸ τῆς
 ἐκ τοῦ δωματίου ἐξόδου της καὶ ὑπέ-
 στρεψεν ἔχουσα ὑπὸ μάλῃς χονδρῶν τοῦ
 δέματος. Ἐκλείσε, κατὰ τὸ σὺνηθε, ἀ-
 σφαλῶς τὴν θύραν καὶ ἀπελήφθη τοῦ
 ἔργου της μετὰ τῆς ψυχρότητος
 ἐκείνης καὶ ἀπαθείας, αἵτινες χυκα-
 κτηρίζουσι τοὺς τοιοῦτος εἶδους ἀνθρώ-
 πους. Ἐξετύλιξε κατὰ πρῶτον τὸ χον-
 δρὸν ἐκείνου δέμας, ὅπερ ἦτο μέγας σάκ-
 κος, εἰς ἐκείνων, οὗς οἱ ἔμποροι πληροῦσι
 βύβακος, εἶτα δὲ, λαβοῦσα εἰς τὰς ἀγ-
 κάλας αὐτῆς, τὸ πτώμα τοῦ Καρόλου
 καὶ κατόπιν διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς κρα-
 τοῦσα τὴν μίαν ἄκραν τοῦ στόματος
 τοῦ σάκκου, διὰ δὲ τῆς ἄλλης τὸ πτω-
 μα, τὸ κατεβύθισεν ἐντὸς αὐτοῦ. Τοῦτου
 γενομένου, ἔδρασε διὰ χονδρῶν σχοινίου τὸ
 στόμα τοῦ σάκκου, ἤγειρεν αὐτὸν διὰ τῶν
 δύο της χειρῶν καὶ τὸν ἐπανέθηκε μετὰ
 τοῦ ἐν αὐτῷ πτώματος ἐν τῇ ἱματιο-
 θήκῃ, ἣν ἐκλείδωσε καὶ πάλιν ἀσφα-
 λῶς. Ἀφοῦ δὲ, ἐπανελθοῦσα παρὰ τὴν
 πτωχὴν καὶ ἀθῶαν Μαρίαν, παρηγόρη-
 σεν αὐτὴν ἐπ' ὀλίγον καὶ τὴν ἐβεβαίω-
 σε περὶ τῆς βεβιαῆς ἐπανορθώσεως τοῦ
 κκκοῦ, χωρὶς νὰ γνωστοποιήσῃ αὐτῇ τὰ
 μέσα, ἅτινα πρὸς τοῦτο μετεχειρίσθη,
 ἐξῆλθε τῆς οἰκίας, ὡς εἶδομεν, περὶ λυ-
 χῶν ἄρας, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ φέρῃ
 εἰς αἴσιον πέρος τὸ σχέδιον αὐτῆς.

Ἡ Σοφία εἶχε νεώτερον ἀδελφόν, κα-
 τοικοῦντα μετὰ τῆς γαίρας μητρὸς του
 εἰς τινὰ ἀπώκιντον συνοικίαν τῆς Ζα-
 κύνθου, ὀνομαζομένην Βενεδικτὰ καὶ ἐ-
 κκα καὶ ἀποτελουμένην ὑπὸ πλήθους

χαμωγίων οίκων, δικατωμάτων εἰς ἀ-
θλιεστάτην κατὰστασιν. Πολλὰκις τῷ
παρουσιάζεσθαι περιστάσεις ὅπως γίνη,
ἐάν ἤθελε, διὰ τὸ δ, διότι ἐθεωρεῖτο
ὅς εἰς τῶν δραστηριοτέρων, βωμκαλο-
τέρων καὶ ἐργατικωτέρων ἀχθοφόρων
τῆς συνοικίας ἐκείνης, ἀλλὰ δὲν ἠσθά-
νετο πολλὴν κλίσιν εἰς τὸν γάμον, χά-
ριν τοῦ ὁποῦ ὥρειλε νὰ θυσιάσῃ τὴν ἐ-
λευθέρην καὶ ἀμέριμον ζῶν, ἣν διῆγε.
"Ἄλλως τε ἦτο ἄνθρωπος, ὅστις, καίπερ
χαρῆκτος κατὰ πολὺ ὁμοίου τῷ τῆς
ἀδελφῆς του, δὲν ἐστρεφεῖτο καὶ τοῦ κοι-
νοῦ νοῆς, ὅπως κατανοήσῃ ὅτι ἂν πολ-
λάκις, καίτοι ἄγαμος καὶ μὴ ἔχων νὰ
διακρίψῃ ἢ δύο, ὡς αὐτὸς ἔλεγε, ψυχὰς,
ἡναγιάζετο πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ τε
καὶ τῆς μητρὸς του νὰ δυνάσκειται διὰ
μὲν παρὰ τῶν συναδέλφων του, ὅτε δὲ
παρὰ τῆς ἀδελφῆς του, τί θὰ ἐκάρνει
ἀν ἐνυμφεύετο καὶ ἂν ἀπέκτα τέκνα;
Οὕτω σκεπτόμενος, δὲν εἶχεν ἄχρι τῆς
ἐποχῆς ἐκείνης ἀποφασίσαι νὰ νυμφευ-
θῇ. "Ἄλλως τε ἦτο ἄνθρωπος, τοῦ ὁ-
ποῦ, ὡς κινῶς λέγομεν, δὲν ἐστὶ αὐ-
τῷ νὰ ἐπὶ τὸ, διότι ἦτο φύσει ἐκδο-
τος εἰς τὰς διασκηδάσεις καὶ οὐχ ἦττον
εἰς τὴν οἰνοποσίαν. "Ὅτε δὲ συνέβαινε,
ἔνεκα ἑλλείψεως ἐργασίας, νὰ μὴ ἔχῃ
λὰ ἐπὶ τὸ νὰ ἀπεκρούετο παρὰ τῶν
συναδέλφων του, πρὸ ὧν ἐζήτει εἰς δά-
νειον καὶ οἵτινες πολλάκις ἀπεποιούντο
ὡς πύσγοντες ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἀσθενείας
λοῦχι δὲ ὡς μὴ ἐμπιστευόμενοι αὐτὸν, ὅν
ἐγνώριζον πάντοτε πρόθυμον, εἰ καὶ
πτωχὸν, εἰς τὰς μικρὰς συναλλαγὰς του,
κατέφευγεν εἰς τὴν ἀδελφὴν του Σο-
φίαν, ἥτις ὁμολογουμένως οὐδέποτε τῷ
ἠρηθῆναι τὴν βοήθειάν της, ἂν καὶ συνώ-
δευε πάντοτε αὐτὴν μετὰ θλασφημιῶν
καὶ οὐκ ὀλίγων λοιδοριῶν. Βασιζομένη
λοιπὸν ἡ Σοφία εἰς τὰς ἐκείνη πρὸς
τὸν ἀδελφόν της Ἀνδρέαν ἀγαθοεργίας
της, ἐστρεψε τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἐσπέ-
ραν πρὸς αὐτὸν, πεποιθὴς ὅτι ὁ Ἀν-
δρέας, ἀγροαζόμενος δι' ὀλίγων χρημά-
των καὶ δι' ὑποσχέσεώς της μεθ' ὅρκου
ὅτι θὰ συνδράμῃ πάντοτε αὐτὸν, ἐδύνα-

το καὶ τὸ παρ' αὐτῆς μελετηθὲν σχεδὸν
νὰ φέρῃ εἰς αἴσιον πέρας καὶ τὴν ἀπαι-
τούμενην ἐχεμύθειαν νὰ διαφυλάξῃ, καθὼς
προκειμένου περὶ τῆς τιμῆς καὶ αὐτῆς
τῆς ζωῆς τῆς ἀδελφῆς του. Ἀφοῦ δὲ κα-
τάρθωσε πάντα ταῦτα καὶ προσ-
διώρισε τῷ ἀδελφῷ της ὥραν συ-
νελεύξεως τὴν ἰμετὰ τὸ μεσονύκτιον,
ἐπανῆλθε παρὰ τῇ Μαρίᾳ, χαίρουσα καὶ
ἐπαυραμένη ἐπὶ τῇ εὐφύᾳ της, καίτοι
προσεπάθει νὰ ἀποκρύψῃ τοῦτο ἀπὸ τῶν
ὀφθαλμῶν τῶν ἄλλων. Περιεχρακώθη
ὅμως δι' ἄκρας σιωπῆς, ἡ δὲ προσποίη-
σις καὶ ὑπακρισία δὲν ἐβράδυναν νὰ κα-
ταστήσῃ τὸ πρόσωπον αὐτῆς σύννον
καὶ περίλυπον, τοῦθ' ἄτερ δύναται νὰ
ἐξαπατήσῃ καὶ τὸν μάλλον διορατικὸν
καὶ ἐξητημένον ὀφθαλμόν.

Πρὸ ὀλίγου ἐσήμανεν ἡ πρώτη μετὰ
τὸ μεσονύκτιον ὥρα.

Σκότος βαθύ, σκότος ἄδου ἐπικράτη-
ται εἰς τὴν πόλιν, ὅπερ, καίτοι περὶ τὰς
ἀρχὰς Ἀπριλίου, προξενούσι τὰ εἰς τὸν
οὐρανὸν συσσωρευθέντα μελανὰ νέφη· οἱ
φίλοι τῆς πόλεως εἰσὶν ἄλλοι μὲν ὀλο-
τελῶς ἐσθεςμέν'ι, ἄλλοι δὲ χύνουσιν ἀ-
μυδρὸν καὶ θλιβερὸν φῶς. Σιγὴ βαθύη
ἐπικρατεῖ καθ' ἅπασαν τὴν πόλιν, ἣν
ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν διακόπτουσιν αἱ
κατὰ τὰς ὥρας ταύτας συνήθως ἀκούο-
μεναι ἄγριαι τῶν κυνῶν ὕλακαί.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς βαθύας ταύτης σι-
γῆς, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ βαθέος καὶ πνιγ-
ροῦ τούτου σκότους ἀνθρωπὸς τις δια-
κρίνεται, διερχόμενος τὴν ὁδὸν τοῦ Ἀ-
γίου Παύλου, καὶ φέρων ἐπ' ὤμων βαρὺ
φορτίον. Βεβήκως θὰ ἦνε κλέπτῃ τις
φέρων τὴν λείαν του, διότι βαίνει μετὰ
πολλῆς προφυλάξεως, ἀπὸ καιροῦ εἰς
καιρὸν ἐπαύμενος, ὥστε θέλων νὰ ἴδῃ ἢ
μᾶλλον νὰ ἀκροασθῇ βήματα προχω-
ροῦντος ἀνθρώπου. Ἀλλὰ δὲν συναντᾷ
οὐδένα. Καίτοι δὲ αἱ νυκτεριναὶ περιπο-
λῖαι εἰσὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην σπά-
νικαι, τῆς Ἑνετικῆς κυβερνήσεως προ-
βλεπούσης τὴν ἀπὸ τῆς Ἑπτανήσου ἀ-
πομποπὴν της καὶ κατὰ συνέπειαν μὴ

μεριμνώσης καθόλου περί τῆς ἀσφαλείας καὶ δημοσίας τάξεως, οὐχ ἦττον ὁ μυστηριώδης ἐκεῖνος ἄνθρωπος φαίνεται σφόδρα προδύμενος, ὥς ἂν ἦτο κλέπτῃς.* διέρχεται μετὰ τῶν αὐτῶν προφυλάξεων τὴν συνοικίαν τῆς Ὑπαπαντῆς καὶ φθάνει τὴν ὁδὸν τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, ὁπότεν ἔρχεται προχωρῶν σταθερῶ τῷ ποδί, ὥστε μὴ φοβούμενος πλεόν. Ἄρα δ' ὥς ἔφθασεν τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν εἰς τὸ χωρίον Λιθοκικιά, ἐκάθησαν ἐπὶ τινος μεγάλου λίθου, ἀφοῦ πρῶτον ἀπέθηκε τὸ βαρὺ φορτίον τοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπως ἀναλάβῃ τὰς ἐξαντληθείσας δυνάμεις του. Ἔστη ἐκεῖ ἐπὶ τινος στιγμῆς, καὶ ὡς ἐσφόγγισε διὰ τῆς χειρίδος τοῦ ὑποκαμίσου του τὸ μέτωπόν του καὶ εἶτα·

— Ἐμπρός! εἶπε διὰ φωνῆς ὀξείας, καὶ ἐπροχώρησεν εὐσταθῶς, ἀναλαβὼν τὸ βαρὺ φορτίον του.

Βεβαίως, ἂν συνήντα αὐτὸν κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην χωρικὴ τις γυνή, θὰ τὸν ἐξελάμβανεν ὡς δαίμονα τοῦ ἄδου ἢ βρυκόλακα. Ἀλλ' ἡμεῖς, οἵτινες δὲν πιστεύομεν τὰ τοιαῦτα, βεβαιούμεν τοὺς ἀναγνώστας μας ὅτι ἦτο τέλειος ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον ἀναμφιδόλως ἐκ-ἐγνωρίζομεν, ἂν δὲν ἦτο σκότος βαθύ. Ὅπως δὲ ἦτο ἄνθρωπος, ὅστις βεβαίως θὰ ἰπορεύετο ἐκεῖ πρὸς ἀπόκρυψιν εἴτε μεγάλου θησαυροῦ εἴτε μεγάλου κικουρήματος. Ἀλλ' ἡ στάσις του, τὸ ἀμφίβολον κατ' ἀρχὰς βάδισμά του, τὸ ἐπ' ὀλίγον φορτίον παρείχον τὸ ἐνδοσίμον νὰ πιστεύσωμεν μᾶλλον τὸ τελευταῖον. Ἐν τούτοις ὑπερπηδᾷ τὰς φράκτας τῶν ἀμπελώνων καὶ εἰσέρχεται ἐντὸς τάφρων βαθέων, ἐξετάζων αὐτὰς ἐπιμελῶς διὰ τοῦ βλεμματός, ὡς ἄνθρω-

πος, ὅστις γνωρίζει καλῶς τὰς τοποθεσίας καὶ προσπαθεῖ ν' ἀνεύρῃ αὐτάς, ἢ ὡς φιλάργυρος, ὅστις προσπαθεῖ νὰ εὑρῇ τόπον κατάλληλον καὶ ἀπόκεντρον πρὸς ἀπόκρυψιν τοῦ θησαυροῦ του. Ἐπὶ τέλους σταματᾷ πλησίον τάφρου μεγάλης, εἰσέρχεται ἐντὸς αὐτῆς, ἀποθέτει τὸ φορτίον τοῦ ἐπὶ γῆς καὶ ἤρξατο λύων αὐτό. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀστραπὴ διέσχισε τὸν ὁρίζοντα καὶ αὐθιρῶς ἀνεγνώρισκον τὸν μυστηριώδη ἐκεῖνον ἄνθρωπον. Ἦτο ὁ Ἀνδρέας, φέρων μετ' αὐτοῦ τὸ πτώμα τοῦ Καρόλου, ὅπως θάβῃ αὐτὸ ἐν σκοτεινῇ καὶ παραθύστῳ τινὶ γωνίᾳ. Λύει τὸν γνωστὸν τοῖς ἀναγνώσταις σάκκον, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐξάγει λίσγον καὶ ἀξίνην, δι' ὧν ἤρξατο σκάπτων τάφον μέγαν. Τούτου ἀποπερατωθέντος, δι' ἐνὸς λακτίσματος τοῦ ποδός του ῥίπτει ἐντὸς αὐτοῦ τὸν σάκκον μετὰ τοῦ ἐν αὐτῷ πτώματος τοῦ δυστυχοῦ Καρόλου, καὶ εἶτα ἤρξατο νὰ πληροῖ ἐπιμελῶς τὸν ἀπαίσιον ἐκεῖνον τάφον διὰ τοῦ ἐξυχθέντος χώματος, ἐκπληρῶν οὕτω κατὰ γράμμα τὴν ἀνατεθείσαν αὐτῷ ἐντολήν. Ἀφοῦ δὲ ἀκκιβῶς ἐξεπλήρωσεν αὐτὴν, ἀνέλαβε τὸν λίσγον καὶ τὴν ἀξίνην του καὶ διευθύνθη συρίζων εἰς τὴν πόλιν, ὡς χωρικός· ἐπιστρέφων ἐκ τῆς ἐργασίας του.

Ἐνῷ συνέβαινον πανθ' ὅσα ἀνωτέρω διηγήθημεν, σκινὴ ὅλως ἄλλοια καὶ σπαραξικάρδιος ἐλάβανε χώραν ἐν τῇ εἰς Ἁγίον Ἀναστάσιον γνωστῇ οἰκίᾳ. Ἡ Σοφία, ἀφοῦ κυρσίως παρέδωκε τὸ πτώμα εἰς τὸν ἀδελφόν της, ἐπανήλθεν εἰς τὸ νέον δωμάτιον τῆς Μαρίας, ἐν ᾧ ἐνόμιζεν ὅτι θὰ εὕρισκον αὐτὴν κοιμωμένην. Καὶ τῶνόντι, εἶδεν αὐτὴν ἐξηπλωμένην ἐπὶ τῇ κλίνῃ της· ἐπειδὴ δὲ δὲν ἔστρεψε τὸ πρόσωπον καὶ δὲν ἔτεινε τὸ ὄψις εἰς τοὺς τριγμούς, οὐς προὔξενον ἢ ὑπ' αὐτῆς ἀνεωχθεῖσα θύρα, ἡ Σοφία ἐνόμισε αὐτὴν κοιμωμένην καὶ ἐπλησίασε τὴν κλίνην αὐτῆς καὶ ἤψατο συμπαθῶς τῆς χειρός της. Ἀλλὰ βίγος θανάτου διεχύθη καθ' ὅλον τὸ σῶμα της καὶ μετὰ τρόμου ὠπισθοχώρησε δύο βήματα.

* Ἐν τῇ προηγουμένῃ φυλλάδιᾳ κατὰ λάθος τυπογραφικὸν ἐτυπώθη ὅτι τὸ ἀνωτέρω διήγημα εἶχε χωρὶς πρὸ ἐξηκονταετίας, ἐνῷ εἰς τὸ χεῖρόγραφο τοῦ γράψαντος αὐτὸ ἐγράφη πρὸ ὀγδοεκονταετίας, ἐν ἑτοῖς τούτοις πρὶν τῆς ἐλεύσεως τῶν Γαλιλαίων. Διὸ αἰτούμεν συγγνώμην παρὰ τοῦ συντάκτου αὐτοῦ διὰ τὸ λάθος τοῦτο, πολλῶν δὲ καλῶν καθόσον προήλθεν ἐξ ἀπροσεξίας τοῦ ἡμετέρου διορθωτοῦ.

Ἡ χεὶρ τῆς Μαρίας, ἦτο ψυχρὰ ὡς μάρμαρον. Ἡ δυστυχὴς εἶχε δηλητηριασθῇ.

Οἱ γονεῖς τῶν δύο ἀδελφῶν δὲν ἐπέζησαν πολὺ μετὰ τὸν θάνατον τῶν δύο ἀγγέλων των, τῶν μόνων ἐπὶ τῆς γῆς ἐλπίδων των. Ἡ Σοφία ἐδυνήθη μὲν ν' ἀποφύγῃ τὰς ἐρεῦνας τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς, χάρις εἰς τὴν ἄκραν ἐχεμυθίαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς Ἀνδρέου ἀρ' ἐνός, καὶ τὸν ἰσχύοντα τότε ἄδικον καὶ σκθρὸν νόμον ἀρ' ἐτέρου, καθ' ὃν ἡ δικαστικὴ ἀρχὴ δὲν ἐδύνατο νὰ ἐπιληφθῇ ἀνακρίσεων ἐπὶ οὐδενὸς κακουργήματος, ἀνευ προηγουμένης καταμηνύσεως, ἀλλὰ μετὰ τινὰ χρόνον ἀπέθανον ἐν μεγίστῃ ἀθλιότητι καὶ πενίᾳ, κατατρυχομένη ὑπὸ τῶν ἐλέγχων τῆς συνειδήσεως. Ὁ Ἀνδρέας, ἀποθανούσης τῆς μητρὸς του, ἐνομφεύθη, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ προσεβλήθη ὑπὸ ἀρπαχλίας, καταστησάσης αὐτὸν ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐντελὼς τυφλὸν, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἠναγκάσθη νὰ ἐπαιτῇ τὸν ἐπιούσιον ἄρτον αὐτοῦ τε καὶ τῆς οἰογενεῖς του. Οἱ δὲ συγγεῖναι τοῦ δυστυχοῦς Καρόλου, μετὰ πολλὰς ματαιὰς ἐρεῦνας, πρὸς ἀνέφεσιν αὐτοῦ, ἀπηλπίσθησαν ἐπὶ τέλους, ὑπολαβόντες ὅτι κρυφίως ἀνεχώρησε δι' Ἀλεξάνδρειαν, ἐνθα διέμενον ἕτερος αὐτοῦ ἀδελφός, ὅστις ἐπανειλημμένως τὸν προσεκάλει παρ' αὐτῷ, ἀλλὰ πάντοτε ἀνέβηκε τὸ ταξείδιον ἐκεῖνο χάριν τῆς γραιῖας μητρὸς του, μηδέποτε συγκατεθείσης εἰς τοιοῦτον χωρισμὸν καθ' ὃν χρόνιον μάστιγα ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν περιέμενε τὸν θάνατον. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι καὶ αἱ εἰκασίαι των αὐταὶ μετὰ τινὰ καιρὸν, ὡς καπνός, διελύθησαν. Μόνον μετὰ πολλὰ ἔτη ἔμαθον τὸ οἰκτρὸν τέλος τοῦ δυστυχοῦς νέου, τοῦ Ἀνδρέου ἐξομολογηθέντος αὐτὸ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ θανάτου του.

Ω.

Η ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ

ΤΟΥ ΦΩΚΟΛΟΥ ΕΟΡΤΑΖΟΜΕΝΗ

EN ITALIA.

Πληροφορούμεθα ἐκ τῆς ἐν Μεδιόλιναις ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Καρτερί» ὅτι προπαρascευαὶ γίνονται ὅπως ἐν Ἱταλίᾳ εορτασθῇ ἡ πρώτη ἐκατονταετηρίς ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Οὐγου Φωκόλου. Ὁ μέγας οὗτος ποιητὴς καὶ ἐνθερμος πατριώτης, ὡς γνωστὸν, ἐγεννήθη ἐν Ζακύνθῳ τῇ 26 Ἰανουαρίου 1778 ἐκ γονέων Ζακυνθίων, ὡς μαρτυρεῖ ἡ γεννητήριος πρᾶξις του, εὐλογομένη ἐν τῷ ἐνταῦθα ναῷ τοῦ Ἁγίου Μάρκου. Ἡ Ζακύνθος, ἀδικηθεῖσα διὰ τῆς στερήσεως τῶν ὀστέων του, δικαιούται ἤδη νὰ λάβῃ καὶ αὕτη τὴν θέσιν τῆς εἰς τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐτοιμαζομένην φιλολογικὴν πανηγυρίν. Συνιστῶμεν ὅθεν εἰς τὸ ἡμέτερον δημοτικὸν συμβούλιον νὰ λάβῃ τὴν ἐπὶ τούτῳ πρωτοβουλίαν καὶ ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα, διότι καθῆκον ἔχει ἕκαστος τὸς ποὺ νὰ τιμῇ τοὺς ἄνδρας, οἵτινες αὐτὸν ἐτίμησαν. Ἐάν ὁ ὄμιλος τὸ κατεῖχον τοῦτο παραλείψῃ, ἃς ἀναλάβωσιν αὐτὸ οἱ διάφοροι ἐνταῦθα Σύλλογοι ὅπως ἐαυτοὺς καὶ τὴν ἰδίαν αὐτῶν πατρίδα ἐν Εὐρώπῃ ἀναδείξωσιν. Πιστεύομεν δὲ ὅτι, μετὰ τῶν ἐν Ζακύνθῳ λογίων, θέλουσιν εὐρεθῇ καὶ τινες νὰ ἐπιδώξωσι τὴν ὑψηλὴν τιμὴν νὰ γίνωσιν ἀντιπρόσωποι τῆς ἰδίας αὐτῶν πατρίδος καὶ συμμετάσχωσιν εἰς εορτὴν πνευματικὴν ὑπὲρ ἀνδρὸς Ζακυνθίου καὶ εἰς ξένην γῆν εορταζομένην.

Ὅτε πρὸ ἐτῶν ἐγένετο ἐκ τοῦ κοιμῆτηρίου τοῦ Chiswick εἰς τὸ Πάνθειον τῆς Φλωρεντίας ἡ μεταφορὰ τῶν λειψάνων τοῦ ἐπιφανοῦς Ζακυνθίου, ἡ Ζακύνθος οὐδὲν ἔλαβε μέρος· τότε ὑπῆρχεν ἑσώλογος τις ὅπως δικαιολογηθῇ ἡ ἀπουσία τῆς, ἀλλ' ἡ ἐπανάληψις τοιαύτης ἐλλείψεως σήμερον ἔσται ἀδικαιολόγη